

Samenvatting & Advies Quickscan; 1288 Bettinkdijk, Loo

Dit document is opgesteld in het kader van het woningbouwproject 'Bettinkdijk, Loo'. Hier is men van plan om ten zuidoosten van het dorp Loo een kleine woonwijk te ontwikkelen. Hierbij zullen diverse bodemingrepen plaatsvinden. Hoewel de exacte aard en omvang daarvan op dit moment nog niet bekend zijn, geldt als uitgangspunt dat het ontwikkelen van een woonwijk:

- A. Waarschijnlijk leidt tot verstoring van het hele, ca. 3.605 m² grote plangebied of;
- B. Tenminste leidt tot verstoring van een substantieel deel van het plangebied.

De voorgenomen plannen vinden plaats in een plangebied met archeologische beleidswaarde 2. Op basis van de bovenstaande uitgangspunten wordt gesteld dat de geplande werkzaamheden zullen leiden tot overschrijding van de vrijstellingsgrenzen van deze beleidswaarde. **Zodoende geldt hier minimaal een meldingsplicht.** Of de onderzoeksgrens van 2.500 m² ook overschreden wordt, is afhankelijk van het uiteindelijke ontwerp.

De verdere onderbouwing van deze samenvatting en advies vindt u in de onderstaande Quickscan.

(Selectie)Advies en actiepunten:

- **Geadviseerd wordt om het definitieve ontwerp te toetsen aan het archeologiebeleid. Dan is duidelijk of hier sprake is van een meldingsplicht, of dat er archeologisch vervolgonderzoek noodzakelijk is.**

Indien een meldingsplicht geldt, dienen de werkzaamheden tijdig (minimaal twee weken van te voren) gemeld te worden bij het bevoegd gezag. Er kan op deze manier een afspraak gemaakt worden voor een bezoek tijdens de werkzaamheden, een archeologische waarneming. Tijdens de archeologische waarneming zullen eventuele aanwezige archeologische resten in grote lijnen worden gedocumenteerd. Aan de waarneming zijn voor de aanvrager geen kosten verbonden. Wel dient hiervoor in overleg met de gemeentelijk archeoloog enige tijd te worden ingepland en kunnen er geen stilstand kosten in rekening worden gebracht.

Indien er archeologisch vervolgonderzoek nodig is, zal dit in eerste instantie vermoedelijk bestaan uit een verkennend booronderzoek. Een verkennend booronderzoek is nadrukkelijk niet bedoeld om vindplaatsen te lokaliseren, maar bedoeld om landschapsvormen (met bijhorende archeologische verwachtingen) te begrenzen. Eveneens is het verkennend booronderzoek bedoeld om de dieptes en intactheid van archeologische sporenniveaus vast te stellen.

Kosten

De kosten van verder archeologisch onderzoek en de uitwerking hiervan zijn voor rekening van de initiatiefnemer.

Quickscan Archeologie – Woningbouw Bettinkdijk, Loo

Auteur: M. van der Wal

Datum: 29-4-2024

Adviesnr.: 1288

1 Inleiding en werkwijze Quickscan

Het betreft hier een analyse van de aanwezige kennis over de ondergrond van het plangebied 'Bettinkdijk, Loo' (Afb. 1.1), om te bepalen of er vervolgstappen nodig zijn, of dat de archeologische verwachting van het gebied naar mening van het bevoegd gezag al voldoende vast staat.

1.1 Administratieve gegevens

Projectnummer Archeologie Deventer	1288
Projectnaam:	Bettinkdijk, Loo
Opdrachtgever:	Gemeente Deventer
Contactpersoon opdrachtgever:	Dhr. H. Meerbeek
Uitvoerder onderzoek	Archeologie Deventer
Bevoegde overheid:	Gemeente Deventer
Arch. deskundige bevoegde overheid	Drs. B. Vermeulen
Oppervlakte plangebied:	Ca.3.605 m ²
Oppervlakte onderzoeksgebied	Ca.3.605 m ²
Huidig grondgebruik	weiland
Globale hoogteligging t.o.v. NAP:	9,75 – 9,90 m + NAP
Grondwatertrap	VI
Locatie:	
Gemeente:	Deventer
Plaats:	Loo
Toponiem:	Bettinkdijk
Centrum coördinaten:	X: 220.208,406 Y: 474.244,504
Kadastraal perceel:	BMN 02 sectie F 395
Beheer en plaats documentatie:	Archeologie Deventer, na afronding onderzoek DANS-EASY

1.2 Kader, vraagstelling en richtlijnen

Gemeente Deventer is van plan om het plangebied te ontwikkelen tot een kleine woonwijk. Op de vigerende archeologische beleidskaart, vastgesteld in 2015, kent het plangebied archeologische beleidswaarde 2. Deze beleidswaarde is het tijdelijke omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan *Buitengebied Deventer, 1^e herziening*) vertaald naar de regel (voorheen dubbelbestemming) Waarde – Archeologie 2.

De vraagstelling van deze Quickscan luidt als volgt:

Wat is de archeologische verwachting van het plangebied en is archeologisch onderzoek voorafgaand aan de voorgenomen ingreep noodzakelijk?

Met als deelvragen:

- *Wat is de aard, datering, omvang en diepteligging van de eventuele verwachte archeologische resten?*
- *Wat is de verstoringgraad van het plangebied?*
- *Wat zijn de consequenties van de ingreep voor de eventuele archeologische resten in het plangebied?*

1.3 Afbakening plan- en onderzoeksgebied en huidige situatie

Het plangebied ligt aan de zuidoostzijde van het dorp Loo, langs de Bettinkdijk. Op het moment van schrijven is het gebied in gebruik als weiland (Afb. 1.1). Voor de Quickscan is een onderzoeksgebied gedefinieerd met een straal van 500 m rond het plangebied.

Afb. 1.1: Ligging van het plangebied.

Milieurisico's en Ontploffbare Oorlogsresten

Voor het inventariseren van milieurisico's is de Omgevingsrapportage Overijssel geraadpleegd. Hieruit blijkt dat in 2023 een verkennend milieukundig onderzoek heeft plaatsgevonden in het plangebied. In dit rapport is geconcludeerd dat er geen milieukundige belemmeringen zijn voor de woningbouw.

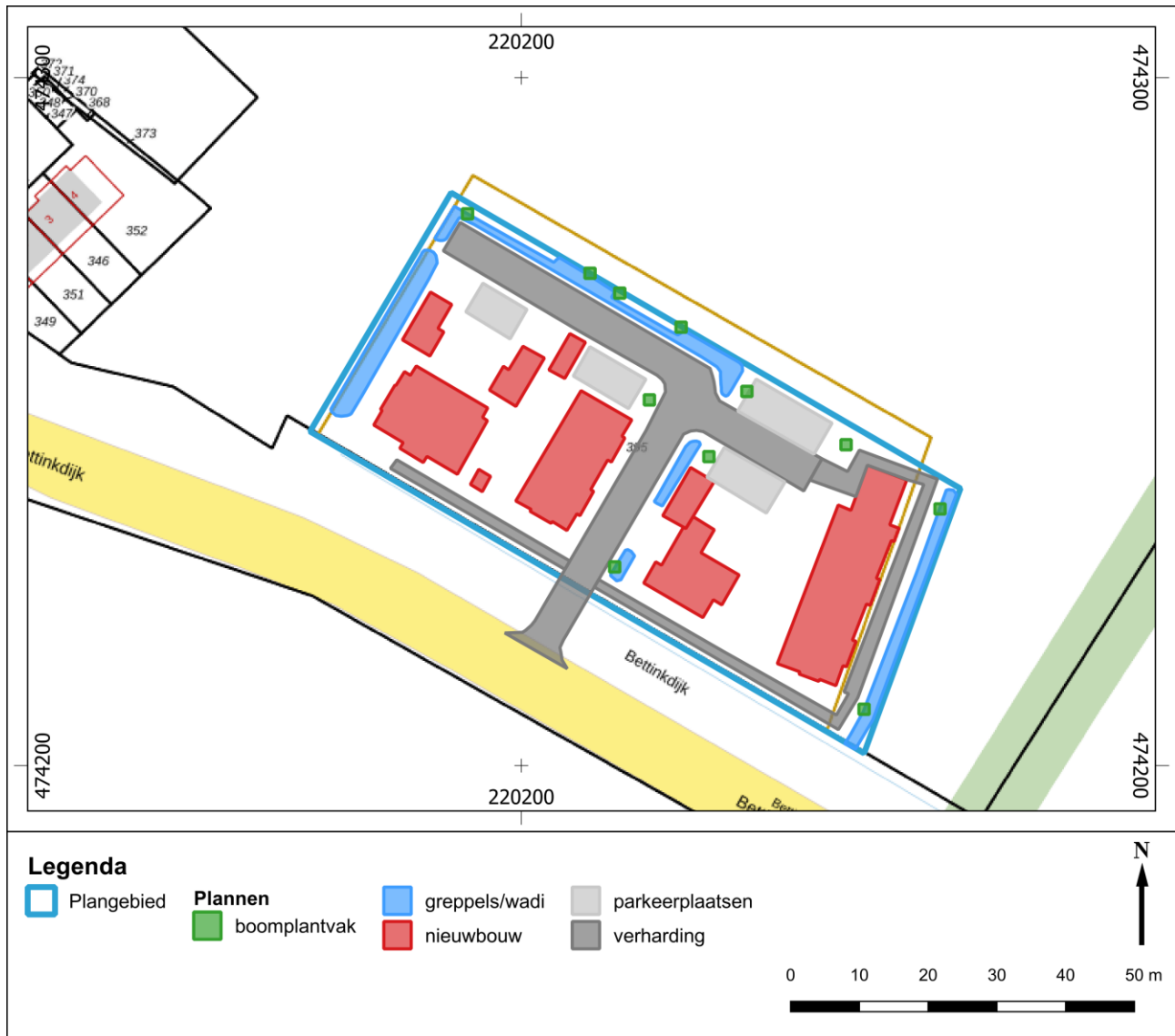
Tevens is de Munitierisico-kaart van de gemeente Deventer geraadpleegd. Het terrein is grotendeels aangemerkt als **'Verdacht'**.¹ Zodoende is sprake van verhoogde risico's voor het aantreffen van niet-gesprongen explosieven en munitie.

1.4 Aard en consequenties van het plan

Voor het plangebied 'Bettinkdijk, Loo' is men van plan om een kleine woonwijk te ontwikkelen. Op het moment van schrijven is er wel een schetsontwerp, maar nog geen concrete informatie voorhanden over de aard en omvang van bodemingrepen die daarmee gepaard gaan. Op basis van enkele uitgangspunten kan het type bodemingrepen wel ingeschat worden: Bij het ontwikkelen van een woonwijk vinden diverse bodemingrepen plaats die tezamen een (nagenoeg) integrale verstoring van het bodemarchief veroorzaken. Dit kan op verschillende momenten tijdens het ontwikkelen en onderhouden van een woonwijk plaatsvinden. Bijvoorbeeld bij het aanleggen van bouwkuipen, infiltratiekratten, nutstracés, wadi's en wegen etc., maar ook bij de aanleg van bijgebouwen, groen, vijvers, etc.

¹ Van Oers, 2014.

Op basis van bovenstaande en de stedenbouwkundige opzet², gelden de volgende uitgangspunten; **A)** op den duur het hele plangebied (ca. 3.605 m²) integraal wordt verstoord of **B)** in ieder geval een substantieel deel (meer dan 2.000 m²) van het plangebied wordt verstoord. De voorgenoemde plannen zullen daarbij de vrijstellingsgrenzen van de beleidswaarde overschrijden, zie ook par. 1.5.

Afb. 1.2. Het plangebied met de voorgenoemde ingrepen volgens de schetsontwerpen.

1.5 Toepassing gemeentelijk beleid

In 2015 is door de gemeenteraad het archeologiebeleid van de gemeente Deventer vastgesteld in de vorm van een beleidskaart en een onderbouwing.³ Het archeologiebeleid wordt zo nodig tussentijds geactualiseerd, om de door het bevoegd gezag in een selectiebesluit vrijgegeven gebieden op de beleidskaart op te nemen. De archeologische beleidskaart vormt de basis voor de regels 'Archeologie', zoals die in het Omgevingsplan zijn gehanteerd.⁴ De archeologische verwachting die een gebied heeft, wordt vertaald naar beleidswaarden op de beleidskaart. In het plan zijn deze vertaald naar een regel Archeologie.⁵ Voor de locatie van de

² Stedenbouwkundige analyse en opzet Bettinkdijk, Loo; gemeente Deventer maart 2024.

³ Vermeulen, 2015.

⁴ De bestemmingsplannen zijn met het ingaan van de Omgevingswet op 1 januari 2024, opgenomen in het tijdelijke Omgevingsplan, het Omgevingsplan van rechtswege. Voorheen was hier het bestemmingsplan *Buitengebied Deventer 1° herziening* van toepassing.

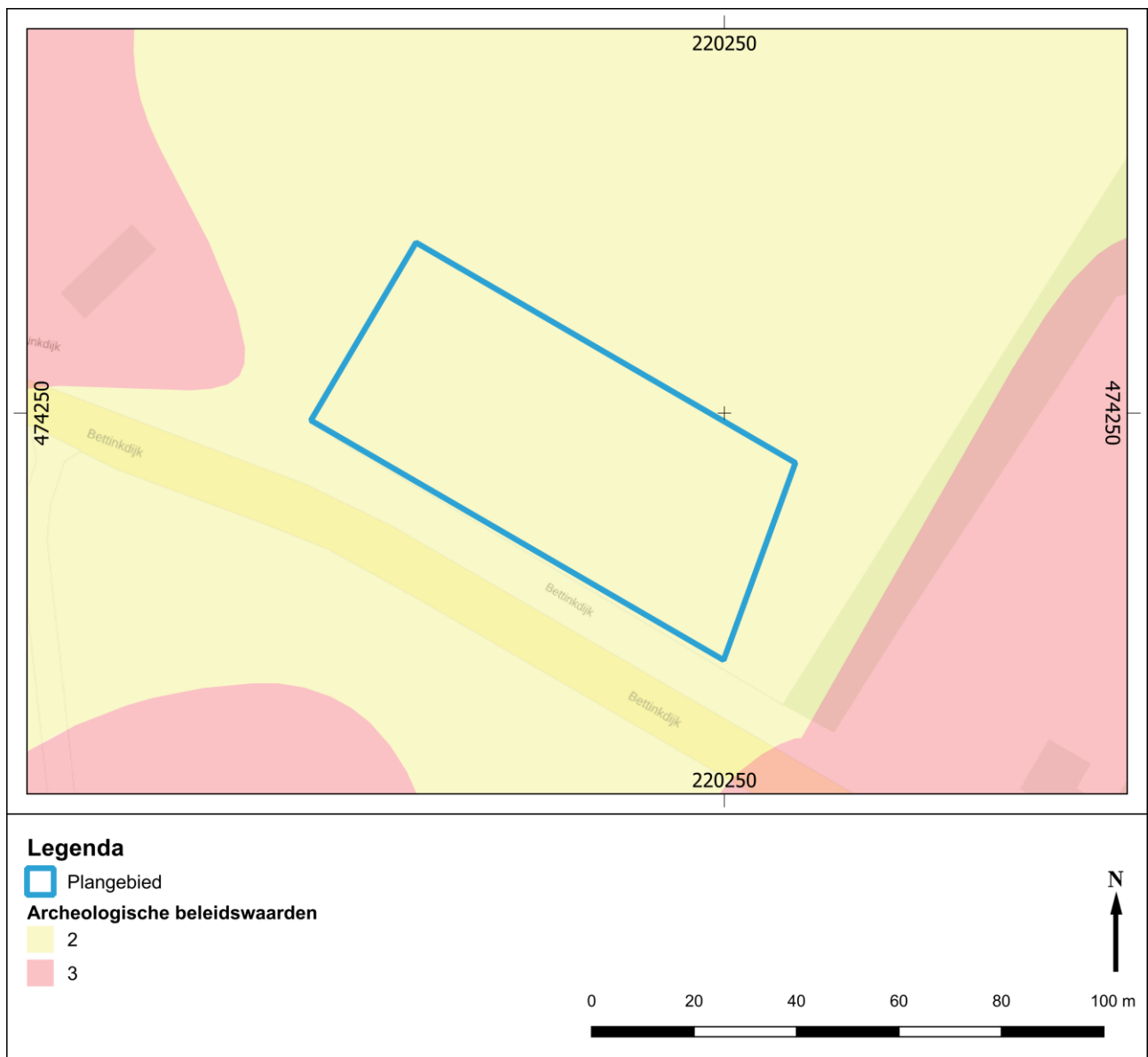
⁵ Voorheen een dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie'.

Bettinkdijk te Loo geldt dat deze op de archeologische beleidskaart beleidswaarde 2 kent. In het omgevingsplangebied 'Bettinkdijk, Loo' geldt voor deze locatie daarom beleidswaarde Archeologie 2 (Afb. 1.3).

Archeologische beleidswaarde 2

Bij archeologische beleidswaarde 2 is onderzoek nodig bij ingrepen vanaf 2.500 m² en dieper dan 50 cm onder maaiveld. Bij ingrepen tussen 1.000 en 2.500 m² en dieper dan 50 cm onder het maaiveld geldt een meldingsplicht. Bij ingrepen kleiner dan 1.000 m² en dieper dan 50 cm gelden geen archeologische voorwaarden.

Dit houdt in dat voor het gehele plangebied 'Bettinkdijk, Loo' beleidswaarde 2 geldt (ca. 3.605 m²). Op basis van de uitgangspunten in par. 1.4 kan gesteld worden dat in ieder geval de vrijstellingsgrenzen voor de meldingsplicht worden overschreden. Afhankelijk van het uiteindelijke ontwerp worden de onderzoeksgrenzen (2.500 m² en dieper dan 50 cm) wel of niet overschreden.

Afb. 1.3: Het plangebied op de archeologische beleidskaart van de gemeente Deventer.

Regime	≥ 0 m2	> 5 m2	> 10 m2	> 40 m2	> 100 m2	> 200 m2	> 500 m2	> 1000m2	> 2500 m2	> 10000 m2	Diepte Vrijstelling
Waarde 0	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	n.v.t.
Waarde 1	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Melding	0,5 m
Waarde 2	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Melding	Onderzoek	Onderzoek	0,5 m
Waarde 3	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Melding	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	0,5 m
Waarde 4	Geen	Geen	Geen	Geen	Melding	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	0,5 m
Waarde 5	Geen	Geen	Melding	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	0,3 m
Waarde 6	Geen	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	0,3 m
Waarde 7	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	0,3 m

Geen:

Bij bouwwerkzaamheden zullen aan de omgevingsvergunning voor het bouwen van een bouwwerk of bouwwerken geen archeologische voorwaarden worden verbonden.

Ook is hier op basis van archeologie nooit een Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden nodig.

Meldingsplicht:

Bij bouwwerkzaamheden zal aan de omgevingsvergunning voor het bouwen van een bouwwerk of bouwwerken een archeologische meldingsplicht worden verbonden.

Bij werkzaamheden die de bodem verstoren en niet samenhangen met een omgevingsvergunning bouwen is hier op basis van archeologie een Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden nodig. Ook hieraan zal alleen een meldingsplicht worden gekoppeld.

Bij een meldingsplicht dient de aanvrager de gemeente Deventer minimaal vijf dagen voor de aanvang van de werkzaamheden op de hoogte te brengen en de gelegenheid te bieden voor een archeologische waarneming. Deze waarneming kent een korte doorlooptijd en is voor rekening van de gemeente. Er kunnen echter geen stilstandskosten in rekening worden gebracht.

Indien blijkt dat de aanvraag deel uitmaakt van een groter plan dat in stukken wordt geknipt, zullen de verschillende deelaanvragen als één geheel worden behandeld.

Onderzoek:

Bij bouwwerkzaamheden wordt aan de omgevingsvergunning voor het bouwen van een bouwwerk of bouwwerken de verplichting tot onderzoek of behoud van de mogelijk aanwezige archeologische resten verbonden.

Bij werkzaamheden die de bodem verstoren en niet samenhangen met een omgevingsvergunning bouwen is hier op basis van archeologie een Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden nodig. Ook hieraan zal de verplichting tot het doen van archeologisch onderzoek of het behoud van de resten worden verbonden.

Indien blijkt dat de aanvraag deel uitmaakt van een groter plan dat in stukken wordt geknipt, zullen de verschillende deelaanvragen als één geheel worden behandeld.

1.6 Werkwijze Quickscan

De aanleiding voor deze Quickscan is het woningbouwproject Bettinkdijk te Loo. Om vooraf rekening te kunnen houden met het archeologische bodemarchief, wordt hier een archeologische Quickscan uitgevoerd om de archeologische verwachting van het gebied in kaart te brengen. Hierbij vormen de archeologische beleidskaart⁶ en de achterliggende verwachtingskaart⁷ de basis. **Wel wordt gekeken of er sinds het opstellen van deze documenteren, informatie beschikbaar is gekomen die tot wijzigingen in de archeologische verwachting zou kunnen leiden (Afb. 1.4).** Ook wordt gekeken of aanvullend historische onderzoek hier een meerwaarde kan hebben. Daarbij kan het zowel gaan om verdiepend historisch onderzoek, als om aanvullend onderzoek naar de constructie van de (bestaande) bebouwing. Door daarna de geplande ingrepen uit te zetten tegen de aangevulde archeologische verwachting kan een specifieke archeologische verwachting voor de voorliggende ingrepen opgesteld worden. De informatie uit deze Quickscan kan tevens gebruikt worden om de plannen zo aan te passen dat deze het bodemarchief niet of minimaal verstoren. **Zodra de plannen concreet zijn, of als deze wijzigen, dienen deze dan ook opnieuw getoetst te worden aan het archeologiebeleid.**

Uitgangspunt is dat in deze Quickscan dezelfde informatie wordt meegenomen als in een archeologisch bureauonderzoek conform sjabloon voor het archeologische bureauonderzoek. Echter veel van deze informatie is al opgenomen in de verwachtingskaart, beleidskaart en onderliggende rapporten. Deze informatie wordt hier niet herhaald. Wel wordt in de tabel hieronder een afweging gemaakt waar wijzigingen zijn opgetreden of waar aanvullend onderzoek zinvol is om te komen tot de locatiespecifieke archeologische verwachting voor het gebied. Vooral voor gebieden die een historische verwachting kennen, kan het nader bestuderen van bouwtekeningen, historische kaarten en bronnen uit de Tweede Wereldoorlog, een aanvullende waarde hebben.

Inventarisatie ontbrekende en aanvullende informatie

Onderdeel	Wijziging t.o.v. de kaarten 2013 ⁸ / 2015 ⁹	Aard wijziging	Consequentie
Geomorfologie	Geen	n.v.t.	n.v.t.
Bodemkunde	Geen	n.v.t.	n.v.t.
Historische situatie	Geen	n.v.t.	n.v.t.
Bekende Archeologische waarden	Geen	n.v.t.	n.v.t.
Bekende verstoringen	Geen	n.v.t.	n.v.t.
Meerwaarde aanvullend historisch onderzoek	Geen	n.v.t.	n.v.t.
Meerwaarde aanvullend bouwtechnisch onderzoek	Geen	n.v.t.	n.v.t.

Afb. 1.4: Overzicht van de wijzigingen per onderdeel ten opzichte van de vastgestelde archeologische verwachtingskaart en beleidskaart van de gemeente Deventer.

2 Aanvullend bureauonderzoek

Hieronder wordt voor die onderdelen waar sinds het opstellen van de archeologische verwachtingskaart (relevante) wijzigingen hebben plaatsgevonden, het bureauonderzoek uit de verwachtings- en beleidskaart aangevuld (zie Afb. 1.4). Ook wordt hierbij per onderdeel gekeken naar de consequenties van deze wijzigingen voor het huidige/ onderhavige plan. Voor de verdere onderbouwing van de archeologische verwachting en het archeologiebeleid, wordt verwezen naar de rapportages behorende bij de archeologische verwachtingskaart¹⁰ en beleidskaart. Deze Quickscan en deze rapportages samen vormen de bureaustudie.¹¹

Er hebben geen wijzigingen plaatsgevonden ten opzichte van het moment dat de archeologische verwachtingskaart en archeologische beleidskaart zijn opgesteld, die de archeologische verwachting voor het huidige plangebied veranderd. Ook zijn er geen aanwijzingen dat een aanvullend historisch onderzoek of het

⁶ Vermeulen, 2015.

⁷ Willemse et al., 2013.

⁸ Willemse et al., 2013.

⁹ Vermeulen, 2015

¹⁰ Willemse et al., 2013.

¹¹ Vermeulen, 2015.

bestuderen van bouwtekeningen, kaarten of dergelijken een aanvullende waarde zullen hebben. De archeologische verwachting voor het plangebied blijft dus gehandhaafd zoals deze in de archeologische verwachtingskaart is opgenomen (en vertaald naar de archeologische beleidswaarde 2 en daarmee regel 'Archeologie 2').

3 Werkwijze, conclusie en gespecificeerde archeologische verwachting (samenvatting)

Voor het opstellen van deze Quicksan is gebruik gemaakt van de archeologische beleidskaart¹² en de achterliggende verwachtingskaart¹³. Hierbij is gekeken welke wijzigingen er in de verwachting zijn opgetreden sinds het opstellen van deze kaarten. Ook is gekeken of aanvullend historische onderzoek hier een meerwaarde kan hebben. De informatie uit de kaarten is daar waar nodig aangevuld met nieuwe en verdiepende informatie.

De onderzoeksvragen van deze Quicksan kunnen als volgt worden beantwoord:

Wat is de archeologische verwachting van het plangebied en is archeologisch onderzoek voorafgaand aan de voorgenomen ingreep noodzakelijk?

Fysisch geografische verwachting

De locatie kent deels een middelmatige archeologische verwachting gezien de ligging in een dekzandlandschap op een fluviatiele terrasrest met (jonge) dekzandwellingen, lage dekzandduin en in een doorbraakgeul. Dergelijke terreintypen hebben doorgaans een middelmatige verwachte dichtheid aan archeologische resten. De sporen die verwacht kunnen worden, betreffen voornamelijk bewoningssporen en/of grafvelden uit de prehistorie en de Romeinse tijd. Door het ontbreken van een conserverend plaggendek, liggen eventuele archeologische resten mogelijk vlak onder het maaiveld en zijn deze daardoor kwetsbaar (geweest) voor bodemingrepen.

Historische verwachting

Op verschillende historische kaarten is het gebied lange tijd onontgonnen geweest en de gehele historische periode onbebouwd geweest. Binnen het plangebied zijn dan ook geen historische elementen bekend die bijdragen aan de archeologische verwachting van het gebied.

Binnen het plangebied en in de directe omgevingen zijn er geen archeologische onderzoeken uitgevoerd die de archeologische verwachting eventueel naar beneden of boven doen bijstellen.

Wat is de aard, datering, omvang en diepteligging van de eventuele verwachte archeologische resten?

Op basis van de fysisch geografische context, geldt in het gehele plangebied een middelmatige archeologisch verwachting voor archeologische resten uit de prehistorie en Romeinse tijd. Eventueel aanwezige archeologische resten kunnen wijzen op kortstondige menselijke activiteiten (bv. jachtkampen) in de steentijd of op bewoningssporen (woonplaatsen, akkers, begraafplaatsen) uit de late prehistorie en Romeinse tijd. Eventueel aanwezige archeologische resten uit deze periode(n) zullen voorkomen als grondsporen zoals afval-, haard-, paal-, voorraad- en silokuilen. Vondstmateriaal kan bestaan uit aardewerk, dierlijk botmateriaal, hout, metaal en -slak, natuur- en vuursteen. Met name bij vindplaatsen uit de steentijd kan vondstmateriaal (vuursteen) een zeer belangrijke component van de vindplaats zijn.

Op dit moment is nog niet duidelijk in hoeverre sprake zal zijn van een archeologische vindplaats en wat daarvan de omvang of begrenzing is. Ook is de exacte diepteligging van de archeologisch relevante lagen niet bekend voor dit gebied. Wel kan gezegd worden dat door het ontbreken van een conserverend plaggendek, eventuele archeologische resten mogelijk vlak onder het maaiveld liggen en daardoor kwetsbaar (geweest) zijn voor bodemingrepen.

Wat is de verstoringsgraad van het plangebied?

Voor zover bekend zijn er geen grootschalige verstoringen binnen het plangebied aanwezig.

Wat zijn de consequenties van de ingreep voor de eventuele archeologische resten in het plangebied?

---

¹² Vermeulen, 2015.

¹³ Willemsse et al., 2013.

Op het moment van schrijven is nog geen definitieve concrete informatie voorhanden over de aard en omvang van bodemingrepen die gepaard gaan met de woningbouw. Op basis van de uitgangspunten in par. 1.4 kan gesteld worden dat in ieder geval een substantieel deel van het ca. 3.605 m² grote plangebied wordt verstoord of op den duur het hele plangebied wordt verstoord. De voorgenomen plannen zullen daarbij de vrijstellingsgrenzen van de ter plaatse geldende archeologische beleidswaarde overschrijden (1.000 m², zie par. 1.5). In het plangebied geldt archeologische beleidswaarde 2, en in dit gebied geldt **minimaal een meldingsplicht**. Of de onderzoeksgrens van 2.500 m² ook overschreden wordt, is afhankelijk van het uiteindelijke ontwerp.

(Selectie)Advies en actiepunten:

- **Geadviseerd wordt om het definitieve ontwerp te toetsen aan het archeologiebeleid. Dan is duidelijk of hier sprake is van een meldingsplicht, of dat er archeologisch vervolgonderzoek noodzakelijk is.**

Indien een **meldingsplicht** geldt, dienen de werkzaamheden tijdig (minimaal twee weken van te voren) gemeld te worden bij het bevoegd gezag. Er kan op deze manier een afspraak gemaakt worden voor een bezoek tijdens de werkzaamheden, een archeologische waarneming. Tijdens de archeologische waarneming zullen eventuele aanwezige archeologische resten in grote lijnen worden gedocumenteerd. Aan de waarneming zijn voor de aanvrager geen kosten verbonden. Wel dient hiervoor in overleg met de gemeentelijk archeoloog enige tijd te worden ingepland en kunnen er geen stilstand kosten in rekening worden gebracht.

Indien er **archeologisch vervolgonderzoek** nodig is, zal dit in eerste instantie vermoedelijk bestaan uit een verkennend booronderzoek. Een verkennend booronderzoek is nadrukkelijk niet bedoeld om vindplaatsen te lokaliseren, maar bedoeld om landschapsvormen (met bijhorende archeologische verwachtingen) te begrenzen. Eveneens is het verkennend booronderzoek bedoeld om de dieptes en intactheid van archeologische sporenniveaus vast te stellen.

4 Literatuur en bronnen

4.1 Literatuur

Gemeente Deventer, 2024. *Bettinkdijk, Loo. Stedenbouwkundige analyse en opzet*, Deventer.

Vermeulen, B., 2015. *Onderbouwing vrijstellingsgrenzen Archeologie. Van verwachting naar beleid*. (Interne Rapportages Archeologie Deventer 74), Deventer.

Willemse, N.W., L.J. Keunen, L.M.P. van Meijel & T. Bouma, 2013. *...Die plaatsen, welke in de Douwelerkolk verdrongen zijn... Fysisch- en historisch-geografische bouwstenen voor een archeologische verwachtingskaart van de gemeente Deventer* (RAAP Rapport 2571), Weesp.

4.2 Lijst van kaarten en afbeeldingen

Afb. 1.1: Ligging van het plangebied.	2
Afb. 1.2: Het plangebied met de voorgenomen ingrepen volgens de schetsontwerpen.	3
Afb. 1.3: Het plangebied op de archeologische beleidskaart van de gemeente Deventer.	4
Afb. 1.4: Overzicht van de wijzigingen per onderdeel ten opzichte van de vastgestelde archeologische verwachtingskaart en beleidskaart van de gemeente Deventer.	6

4.3 Kaarten:

Luchtfoto, 2023.

4.4 Websites:

www.omgevingswet.overheid.nl/regels-op-de-kaart
www.overijssel.nazca4u.nl/rapportage/
www.ahn.nl/ahn-viewer
www.bodemdata.nl/basiskaarten
www.dinoloket.nl/ondergrondgegevens

Gemeente Deventer, archeologisch beleidsadvies 1288

Gemeente Deventer Toelichting Bettinkdijk - Loo

Auteur: M. van der Wal, MA
Bevoegd gezag: drs. B. Vermeulen (Gemeentelijk Archeoloog)

Datum: 19-11-2024

1. Inleiding

De archeologische verwachting voor de gemeente Deventer is gebaseerd op de landschappelijke en bodemkundige context van bekende archeologische vindplaatsen. Een uitgebreide onderbouwing van de fysisch geografische bouwstenen van de archeologische verwachtingswaarden is te vinden in het RAAP- rapport 2571: “...Die plaatsen, welke in de Douwelerkolk verdrongen zijn... Fysisch- en historische bouwstenen voor een archeologische verwachtingskaart van de gemeente Deventer”.¹

Vanaf de late middeleeuwen is het verband tussen landschappelijke mogelijkheden en locatiekeuze minder goed in een model te vatten, omdat de mens er steeds meer in slaagt de natuur naar zijn hand te zetten. Juist voor deze periode zijn historische bronnen (zoals kaarten) beschikbaar, waardoor veel elementen goed kunnen worden gelokaliseerd. Op de archeologische verwachtingskaart zijn recente archeologische en historische onderzoeksgegevens gecombineerd met de fysisch geografische verwachting ter plekke. Ook bekende verstoringen zijn weergegeven op de archeologische verwachtingskaart.

2. Het archeologiebeleid en de regels in dit TAM-IMRO Omgevingsplan

De archeologische verwachtingskaart vormt de basis voor het archeologiebeleid van de gemeente Deventer. Dit archeologiebeleid is op 28 januari 2015 door de raad vastgesteld in de vorm van een beleidskaart en een onderbouwing.² Het archeologiebeleid wordt zo nodig tussentijds geactualiseerd, om de door het bevoegd gezag in een selectiebesluit vrijgegeven gebieden op de beleidskaart op te nemen.

De archeologische beleidskaart vormt de basis voor de regels ‘Waarde – Archeologie’, zoals die in het TAM-IMRO Omgevingsplan zijn gehanteerd. In het TAM-IMRO Omgevingsplan ‘Bettinkdijk - Loo’ geldt beleidswaarde ‘2’ (afb. 1).

De beleidswaarden zijn vertaald in de regels van dit TAM-IMRO Omgevingsplan. In het TAM-IMRO Omgevingsplan zijn regels ‘Waarde – Archeologie’ opgenomen voor de gebieden die op de beleidskaart een beleidswaarde **2 of hoger** kennen. Er is voor gekozen om aan gronden met beleidswaarde ‘Waarde - Archeologie 1’ niet op te nemen in het TAM-IMRO Omgevingsplan.

Waarde - Archeologie 2

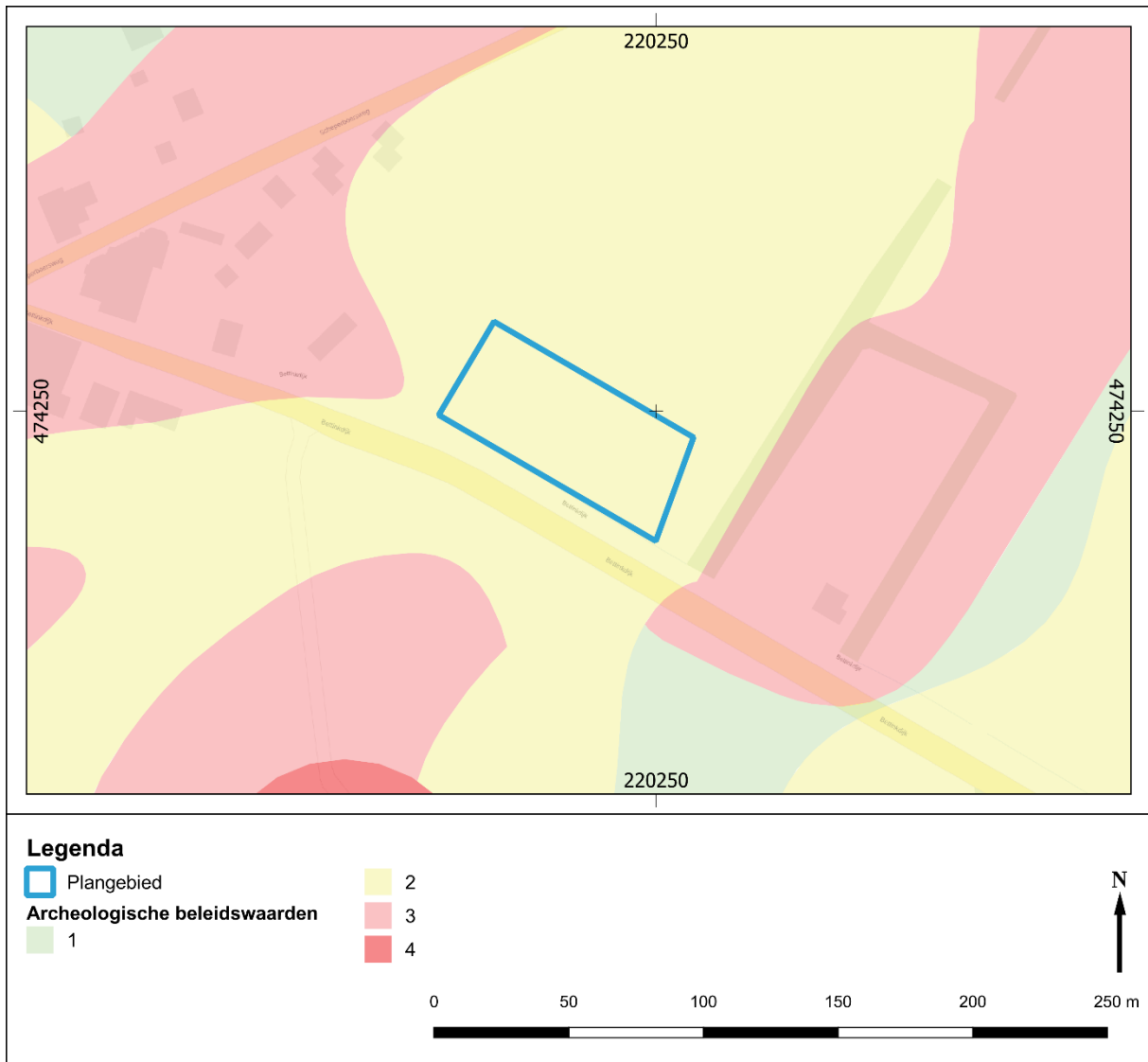
Op gronden met ‘Waarde -Archeologie 2’ mogen werkzaamheden tot een oppervlakte van 1.000 m² zonder archeologische voorwaarden worden uitgevoerd. Ook werkzaamheden die niet dieper reiken dan 0,5 m zijn vrijgesteld. Bij werkzaamheden die leiden tot een verstoring tussen 1000 m² en 2.500 m² dieper dan 0,5 m geldt een meldingsplicht. Bij werkzaamheden die leiden tot een verstoring groter dan 2.500 m² en dieper dan 0,5 m dient bij de aanvraag een archeologisch rapport te worden overlegd. Op basis van dit rapport kunnen voorwaarden aan de vergunning worden verbonden.

---

¹ Willemse, *et al.*, 2013.

² Vermeulen, 2015.

3. Uitsnede beleidskaart

Afb. 1: De ligging van het TAM-IMRO Omgevingsplan op de archeologische beleidskaart 2015.

Regime	≥ 0 m2	> 5 m2	> 10 m2	> 40 m2	> 100 m2	> 200 m2	> 500 m2	> 1000m2	> 2500 m2	> 10000 m2	Diepte Vrijstelling
Waarde 0	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	n.v.t.
Waarde 1	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Melding	0,5 m
Waarde 2	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Melding	Onderzoek	Onderzoek	0,5 m
Waarde 3	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Melding	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	0,5 m
Waarde 4	Geen	Geen	Geen	Geen	Melding	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	0,5 m
Waarde 5	Geen	Geen	Melding	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	0,3 m
Waarde 6	Geen	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	0,3 m
Waarde 7	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	0,3 m

Geen:

Bij bouwwerkzaamheden zullen aan de omgevingsvergunning voor het bouwen van een bouwwerk of bouwwerken geen archeologische voorwaarden worden verbonden.

Ook is hier op basis van archeologie nooit een Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden nodig.

Meldingsplicht:

Bij bouwwerkzaamheden zal aan de omgevingsvergunning voor het bouwen van een bouwwerk of bouwwerken een archeologische meldingsplicht worden verbonden.

Bij werkzaamheden die de bodem verstoren en niet samenhangen met een omgevingsvergunning bouwen is hier op basis van archeologie een Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden nodig. Ook hieraan zal alleen een meldingsplicht worden gekoppeld.

Bij een meldingsplicht dient de aanvrager de gemeente Deventer minimaal vijf dagen voor de aanvang van de werkzaamheden op de hoogte te brengen en de gelegenheid te bieden voor een archeologische waarneming. Deze waarneming kent een korte doorlooptijd en is voor rekening van de gemeente. Er kunnen echter geen stilstandskosten in rekening worden gebracht.

Indien blijkt dat de aanvraag deel uitmaakt van een groter plan dat in stukken wordt geknipt, zullen de verschillende deelaanvragen als één geheel worden behandeld.

Onderzoek:

Bij bouwwerkzaamheden wordt aan de omgevingsvergunning voor het bouwen van een bouwwerk of bouwwerken de verplichting tot onderzoek of behoud van de mogelijk aanwezige archeologische resten verbonden.

Bij werkzaamheden die de bodem verstoren en niet samenhangen met een omgevingsvergunning bouwen is hier op basis van archeologie een Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden nodig. Ook hieraan zal de verplichting tot het doen van archeologisch onderzoek of het behoud van de resten worden verbonden.

Indien blijkt dat de aanvraag deel uitmaakt van een groter plan dat in stukken wordt geknipt, zullen de verschillende deelaanvragen als één geheel worden behandeld.

Bijlage

TAM-IMRO Omgevingsplan Bettinkdijk - Loo

Gemeente Deventer

Van verwachting naar beleid

1. Inleiding

In deze bijlage is in algemene zin beschreven hoe het archeologiebeleid tot stand is gekomen. Het archeologiebeleid is gebaseerd op de archeologische verwachtingskaart voor de gemeente Deventer. Meer informatie is te vinden in het achtergrondrapport bij de archeologische verwachtingskaart.³

De gemeente geeft in haar archeologiebeleid aan op welke wijze rekening gehouden moet worden met mogelijke archeologische waarden in de bodem. Op de beleidskaart is voor elke locatie in de gemeente te zien welke archeologische regels van toepassing zijn. De onderbouwing van de gehanteerde regels is beschreven in het achtergrondrapport bij de beleidskaart: *'Onderbouwing vrijstellingsgrenzen Archeologie. Van verwachting naar beleid'*.⁴

2. De archeologische verwachting

Onder archeologische verwachting wordt de kans op het voorkomen van archeologische resten verstaan. Meer specifiek zegt een archeologische verwachting iets over de relatieve dichtheid waarin archeologische resten (vondst- en/of spoorcomplexen) kunnen voorkomen. De archeologische verwachting is opgebouwd uit fysisch geografische kenmerken en historische en archeologische data.

Fysische geografie

De verwachtingskaart heeft een sterk fysisch geografische basis. Uit de archeologische onderzoeken die uitgevoerd zijn in de gemeente Deventer en in omliggende gebieden, zijn op grond van geomorfologische en geologische kenmerken en de bodemgesteldheid verschillende landschappen onderscheiden, die ieder een eigen ontwikkeling en bewoningsmogelijkheden hebben gekend. De hogere delen van het landschap waren vaak al in de prehistorie door mensen in gebruik. De lagere delen zijn minder intensief gebruikt en werden vaak pas in de middeleeuwen of de nieuwe tijd bewoonbaar. Op basis van geomorfogenetische kenmerken zijn drie verwachtingszones voor archeologische resten uit met name de prehistorie tot en met de vroege middeleeuwen onderscheiden: zones met een hoge, middelmatige en lage verwachte dichtheid aan archeologische resten.

De locatie kent deels een middelmatige archeologische verwachting gezien de ligging in een dekzandlandschap op een fluviatiele terrasrest met (jonge) dekzandwellingen, lage dekzandduin en in een doorbraakgeul. Dergelijke terreintypen hebben doorgaans een middelmatige verwachte dichtheid aan archeologische resten. De sporen die verwacht kunnen worden, betreffen voornamelijk bewoningsporen en/of grafvelden uit de prehistorie en de Romeinse tijd. Door het ontbreken van een conserverend plaggendeek, liggen eventuele archeologische resten mogelijk vlak onder het maaiveld en zijn deze daardoor kwetsbaar (geweest) voor bodemingrepen.

Historische verwachting

Vanaf de middeleeuwen ging de mens het landschap naar zijn hand zetten. Op basis van historische bronnen (zoals kaarten en geschriften) zijn locaties van historische elementen met een hoge verwachting voor het aantreffen van archeologische resten aangewezen. Deze verwachting is weer vertaald naar de beleidswaarden op de beleidskaart en heeft geleid tot de waarden zoals opgenomen in dit TAM-IMRO Omgevingsplan.

Een gedetailleerdere beschrijving van de historische elementen en de onderbouwing van de hieraan gekoppelde beleidscategorieën is te vinden in de rapportages bij de archeologische verwachtingskaart⁵ en de archeologische beleidskaart⁶. Deze rapportages maken onderdeel uit van de onderbouwing bij dit TAM-IMRO Omgevingsplan.

Binnen het plangebied en in de directe omgevingen zijn er geen archeologische onderzoeken uitgevoerd die de archeologische verwachting eventueel naar beneden of boven doen bijstellen.

---

³ Willemse *et al.*, 2013.

⁴ Vermeulen, 2015.

⁵ Willemse *et al.*, 2013.

⁶ Vermeulen, 2015.

3. Vrijstellingen

De *dieptevrijstelling* is de diepte tot waarop werkzaamheden zonder archeologische voorwaarden mogen worden uitgevoerd. Over het algemeen geldt een vrijstellingsdiepte van 0,5 meter. Alleen voor die locaties waar sporen zich naar alle waarschijnlijkheid direct onder maaiveld bevinden, wordt een dieptevrijstelling van slechts 0,3 m gehanteerd. Dit geldt voor de binnenstad en voor hele kwetsbare gebieden in het overige gebied van de gemeente. **Binnen dit TAM-IMRO omgevingsplan is laatstgenoemde dieptevrijstelling niet van toepassing.**

De oppervlaktevrijstellingsgrens is volgens de huidige wetgeving op 100 m² gesteld. Hiervan kan echter onderbouwd naar boven en beneden worden afgeweken. Voor de binnenstad is deze grens aantoonbaar te ruim. Daarom worden voor de binnenstad verschillende, veelal striktere grenzen gehanteerd. In het overige gebied worden in veel gevallen juist ruimere vrijstellingsgrenzen toegepast. De onderbouwing van de gehanteerde vrijstellingsgrenzen is beschreven in het rapport *Onderbouwing vrijstellingsgrenzen Archeologie. Van verwachting naar beleid* dat is uitgegeven in de serie *Interne Rapportages Archeologie Deventer* 74.⁷ Voor een gedetailleerde onderbouwing van de vrijstellingsgrenzen die gehanteerd worden in dit TAM-IMRO Omgevingsplan wordt verwezen naar deze rapportage.

4. Beleidswaarden

De beleidskaart van de gemeente Deventer kent acht verschillende waarden en hanteert per waarde bepaalde vrijstellingsgrenzen.

Regime	≥ 0 m ²	> 5 m ²	> 10 m ²	> 40 m ²	> 100 m ²	> 200 m ²	> 500 m ²	> 1000m ²	> 2500 m ²	> 10000 m ²	Diepte Vrijstelling
Waarde 0	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	n.v.t.
Waarde 1	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Melding	0,5 m
Waarde 2	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Melding	Onderzoek	Onderzoek	0,5 m
Waarde 3	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Melding	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	0,5 m
Waarde 4	Geen	Geen	Geen	Geen	Melding	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	0,5 m
Waarde 5	Geen	Geen	Melding	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	0,3 m
Waarde 6	Geen	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	0,3 m
Waarde 7	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	0,3 m

Gebieden met beleidswaarde **0** zijn gebieden waar geen rekening (meer) hoeft te worden gehouden met archeologische resten, omdat de bodem volledig is verstoord. De overige waarden zijn gebaseerd op de kans dat archeologische resten worden gevonden. Bij waarde 1 is de kans op archeologische resten het kleinst. Bij waarde 7 is die kans het grootst. Bij een kleine kans kunnen meer werkzaamheden zonder archeologische voorwaarden worden uitgevoerd dan bij een grote kans.

In het TAM-IMRO Omgevingsplan ‘Bettinkdijk - Loo’ geldt beleidswaarde ‘2’.

5. Voorwaarden omgevingsvergunning

Welke vorm van archeologisch onderzoek noodzakelijk is, hangt af van het soort en de vorm van de ingreep. De juiste vorm van archeologisch onderzoek kan pas worden bepaald, indien de verstoringsdiepte en de begrenzing van de geplande bodemingrepen bekend zijn. Deze gegevens worden waar nodig in het bureauonderzoek gekoppeld aan de inhoudelijke gegevens over de locatie.

⁷ Vermeulen, 2015.

Op basis daarvan kunnen aan de vergunning al dan niet voorwaarden worden verbonden. Hieronder wordt een toelichting gegeven op de mogelijke voorwaarden bij een omgevingsvergunning.

Geen voorwaarden

Wanneer uit de aanvraag blijkt, dat het terrein of delen daarvan al eerder verstoord zijn en de nieuw te verstoren oppervlakte daarmee kleiner wordt dan de aangegeven ondergrens, is archeologisch onderzoek niet noodzakelijk. In deze gevallen zullen geen archeologische voorwaarden worden verbonden aan de omgevingsvergunning.

Voorwaarden (behouden) in omgevingsvergunning

Wanneer eventuele archeologische resten bedreigd worden door verstoring, dienen eerst de mogelijkheden voor behoud van de archeologische resten in de bodem (*in situ*) te worden onderzocht. Hierbij kan worden gedacht aan het treffen van beschermende maatregelen, zoals een verschuiving van de nieuwbouwlocatie naar een gebied met een lagere verwachting of een minder verstorende manier van funderen.

Meldingsplicht

In die gevallen waar de aanwezigheid van archeologische resten niet kan worden uitgesloten maar de informatiedichtheid en -waarde ten opzichte van de inspanning van een volledig archeologisch onderzoek echter te klein uitvallen, kan aan de omgevingsvergunning een meldingsplicht worden gekoppeld. Hierbij moet de start van de grondwerkzaamheden worden gemeld bij de gemeentelijk archeoloog. Er kan op deze manier een afspraak gemaakt worden voor een bezoek tijdens de werkzaamheden, een archeologische waarneming. Tijdens de archeologische waarneming zullen de resten in grote lijnen worden gedocumenteerd. Aan de waarneming zijn voor de aanvrager geen kosten verbonden. Wel dient hiervoor in overleg met de gemeentelijk archeoloog enige tijd te worden ingepland.

Archeologisch onderzoek

Indien uit het advies blijkt dat archeologisch onderzoek noodzakelijk is, hangt het vervolgtraject af van de oppervlakte van de geplande nieuwbouw of werkzaamheden. De vorm van archeologisch onderzoek wordt bepaald wanneer de verstoringdiepte en de begrenzing van geplande bodemingrepen bekend zijn. Deze gegevens worden in het rapport gekoppeld aan de inhoudelijke gegevens over de locatie. Op basis daarvan kunnen aan de omgevingsvergunning al dan niet voorwaarden worden verbonden.

Wanneer de oppervlakte kleiner is dan 2.500 m² worden zo nodig ter plaatse controleboringen uitgevoerd om de intactheid van de bodem te controleren en eventueel de archeologische verwachting bij te stellen. Bij oppervlaktes tot 2.500 m² zijn deze boringen voor rekening van de Gemeente Deventer. Bij grotere oppervlaktes dient een archeologisch booronderzoek uitgevoerd te worden ter controle van de intactheid van de bodem en archeologische verwachting. Dit onderzoek is voor rekening van de aanvrager. Indien uit de boringen blijkt dat de bodemopbouw intact is en de archeologische verwachting door resultaten van het booronderzoek wordt bevestigd, dient archeologisch vervolgonderzoek plaats te vinden.

Bij kleinere oppervlaktes kan in overleg met de (gemeentelijk) archeoloog worden gekozen voor het archeologisch begeleiden van het ontgraven van de bouwkuip. Bij grotere oppervlaktes zal het vervolgonderzoek worden uitgevoerd in de vorm van proefsleuven. De kosten voor dit onderzoek zijn in beide gevallen voor rekening van de aanvrager. Wanneer proefsleuvenonderzoek is uitgevoerd wordt op basis van de resultaten bepaald of en welke van de eventuele archeologische resten definitief dienen te worden opgegraven. Ook dit onderzoek is voor rekening van de aanvrager. Wanneer alle geselecteerde resten zijn onderzocht, kan worden gestart met de bouw.

6. Literatuur

Vermeulen, B., 2015. *Onderbouwing vrijstellingsgrenzen Archeologie. Van verwachting naar beleid.* (Interne Rapportages Archeologie Deventer 74), Deventer.

Willemse, N.W., L.J. Keunen, L.M.P. van Meijel & T. Bouma, 2013. *...Die plaatsen, welke in de Douwelerkolk verdrongen zijn... Fysisch- en historisch-geografische bouwstenen voor een archeologische verwachtingskaart van de gemeente Deventer* (RAAP Rapport 2571), Weesp.